

Vägledning för uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Vägledning för uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2021, reviderad 2022, reviderad 2025

Författare: Petra Dahlström

Diarienummer: 411–00293-21

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov

tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Inledning	4
Bedömningsområden och bedömningsgrunder	5
Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll	5
Omfattning och tidpunkt för uppföljning.....	5
Bedömggruppen	6
Kompletterande underlag och intervjuer	6
Yttrande och beslut.....	6
Dialog efter uppföljningen	7
Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete	7
Omfattning och tidpunkt för uppföljning.....	8
Bedömggruppen	8
Kompletterande underlag och intervjuer	8
Yttrande och beslut.....	9
Dialog efter uppföljningen	10
Omprovning och klagomål	10
Omprovning.....	10
Klagomål	10
Underlag för bedömning	10
Bilagor till åtgärdsredovisningen	11
Mall för åtgärdsredovisningen	11

Inledning

Denna vägledning gäller för uppföljningen av de lärosäten som fått omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* eller *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete*, inom de ordinarie granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete som UKÄ genomför.

UKÄ:s granskningar är inriktade på att granska om lärosätenas kvalitetssäkringsarbete, på ett systematiskt och effektivt sätt, bidrar till att säkra och utveckla utbildningarnas kvalitet på samtliga utbildningsnivåer. Fokus för granskningen är på den kontinuerliga förbättringen av utbildningarna och att den information som genereras till följd av uppföljning och utvärdering leder till ändamålsenliga utvecklingsåtgärder.

Senast två år efter granskningen ska ett lärosäte som fått omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* redovisa vilka åtgärder som vidtagits. För ett lärosäte som fått omdömet *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* sker en dialog mellan det berörda lärosätet och UKÄ om lämplig tidpunkt för när åtgärder ska redovisas. UKÄ tillsätter en bedömaregrupp som följer upp lärosätets åtgärder. Uppföljningen fokuserar på de bedömningsgrunder som inte bedömdes som uppfyllda, respektive de bedömningsområden som inte bedömdes som tillfredsställande. Uppföljningen kan inkludera såväl kompletterande underlag som intervjuer.

Om den uppföljande granskningen leder till ett positivt omdöme från bedömaregruppen kan lärosätets kvalitetssäkringsarbete godkännas i sin helhet av UKÄ. Om lärosätets kvalitetssäkringsarbete inte bedöms vara godkänt genomförs ingen ytterligare uppföljning. Ett lärosäte som efter uppföljning fortsatt ges omdömet *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* blir föremål för ett utökat antal utbildningsutvärderingar.

Bedömningsområden och bedömningsgrunder

I granskningarna av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete är det bedömningsområdena som ligger till grund för det samlade omdömet av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete. Ett bedömningsområde består av en eller flera bedömningsgrunder. Bedömningsgrunderna utgör en miniminivå för vad lärosätet ska redogöra för i självvärderingen. Utöver bedömningsgrunderna kan det även finnas andra delar av det systematiska kvalitetsarbetet, specifika för respektive lärosäte, som är relevanta att beskriva inom ett bedömningsområde. För beskrivning av bedömningsområdena se *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete*.

Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll

Vid det samlade omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* är lärosätets kvalitetssäkringsarbete i huvudsak väl beskrivet, väl argumenterat för och väl fungerande i praktiken. Omdömet innebär att en eller flera bedömningsgrunder bedömts som inte uppfyllda och att minst ett bedömningsområde bedömts som inte tillfredsställande.

Omfattning och tidpunkt för uppföljning

Lärosätet ska inom två år från beslut skicka in en åtgärdsredovisning till UKÄ. Redovisningen ska omfatta de åtgärder som genomförts för att avhjälpa bristerna i samtliga bedömningsgrunder som bedömts som inte uppfyllda, inom de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. I åtgärdsredovisningen ska det tydligt framgå vilka konkreta förändringar som har genomförts, vilka brister de syftar till att avhjälpa och vilka bedömningsgrunder de relaterar till. Lärosätet ska tydliggöra syftet med åtgärderna och motivera varför dessa bedöms komma till rätta med de påtalade bristerna.

Uppföljningsarbetet förväntas pågå 3-6 månader från att lärosätet har lämnat in sin åtgärdsredovisning. UKÄ tillhandahåller en mall som ska användas för redovisningen.

Föranmälan av åtgärdsredovisning och uppföljning

UKÄ inleder uppföljningen så snart lärosätet har lämnat in sin åtgärdsredovisning. För att UKÄ i god tid ska kunna planera för bedömaregruppens arbete, ska lärosätet meddela UKÄ att man avser att lämna in sin åtgärdsredovisning senast **3 månader** före inlämning.

Bedömaregruppen

För att genomföra uppföljningen tillsätter UKÄ en bedömaregrupp. Om det är möjligt ges uppdraget till bedömare som deltog i den ursprungliga granskningen av lärosätet. UKÄ tillsätter bedömaregruppen utifrån vilka bedömningsområden som ska följas upp för att innefatta de kompetenser som är relevanta i uppföljningen. Som en kvalitetssäkrande åtgärd får lärosätet yttra sig över bedömaregruppens sammansättning för att påtala eventuella jävssituationer.

Bedömaregruppen har till uppgift att bedöma om de åtgärder som lärosätet vidtagit är rimliga och ändamålsenliga, i relation till de brister som påtalats i det föregående yttrandet.

Kompletterande underlag och intervjuer

Om bedömaregruppen anser att åtgärdsredovisningen inte är tillräcklig, eller om det finns obesvarade frågor, kan de begära att lärosätet ska inkomma med kompletterande underlag. Det kan vara svar på specifika frågor såväl som ytterligare dokumentation.

Bedömaregruppen kan även genomföra intervjuer för att vidare följa upp åtgärderna. Intervjuer kan omfatta både lärosätets personal och styrelse, studenter och doktorander. Intervjuer kommer i första hand ske på distans via digitala verktyg.

Yttrande och beslut

Bedömaregruppens slutsatser sammanfattas i ett kortfattat yttrande. I yttrandet framgår om de påtalade bristerna nu är åtgärdade och om samtliga bedömningsområden därmed bedöms som tillfredsställande.

Delning av bedömaregruppens yttrande

Innan UKÄ fattar beslut, kommer bedömaregruppens preliminära yttrande att skickas till lärosätet på delning. Syftet med delningen är att ge

lärosätet möjlighet att påtala eventuella faktafel i yttrandet. Delningstiden är tre veckor.

Bedömarna tar del av lärosätets svar och gör ändringar i de fall det är relevant. Lärosätets skriftliga svar på delningen biläggs yttrandet.

UKÄ:s beslut

Det slutliga yttrandet från bedömargruppen ligger till grund för UKÄ:s beslut. Med stöd av bedömargruppens yttrande kan UKÄ besluta om lärosätet efter vidtagna åtgärder ska ges omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete*.

Om de redovisade åtgärderna inte ansetts vara tillräckliga för att samtliga bedömningsområden nu ska bedömas som tillfredsställande, kvarstår omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll*. Någon ytterligare uppföljning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete genomförs inte.

Publicering av beslut

Beslutet och bedömargruppens yttrande kommer offentliggöras på UKÄ:s webbplats.

Dialog efter uppföljningen

För att bidra till utvecklingen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete kommer UKÄ erbjuda möjligheten till att ha en dialog efter beslut tagits i uppföljningen. Dialogen syftar till att skapa ett samtal där det ges möjlighet till återkoppling i särskilda frågor.

Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete

Vid det samlade omdömet *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* finns det flera betydande brister i lärosätets kvalitetssäkringsarbete vad gäller hur det är beskrivet, argumenterat för och hur det fungerar i praktiken. Bristerna är omfattande och bedömargruppens uppfattning är att de bedömningsområden som inte är tillfredsställande i sin helhet ska granskas på nytt.

Omfattning och tidpunkt för uppföljning

Lärosätet ska i dialog med UKÄ bestämma om lämplig tidpunkt för när åtgärdsredovisning ska skickas till UKÄ. Redovisningen ska omfatta de åtgärder som genomförts för att avhjälpa bristerna i de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. I uppföljningen kommer dessa bedömningsområden granskas på nytt i sin helhet. Det kan därför vara relevant för lärosätet att reflektera över samtliga bedömningsgrunder inom ett visst bedömningsområde, inklusive de som har bedömts som uppfyllda. I åtgärdsredovisningen ska det tydligt framgå vilka konkreta förändringar som har genomförts, vilka brister de syftar till att avhjälpa och vilka bedömningsgrunder de relaterar till. Lärosätet ska tydliggöra syftet med åtgärderna och motivera varför dessa bedöms komma till rätta med de påtalade bristerna.

Uppföljningsarbetet förväntas pågå 3-6 månader från att lärosätet har lämnat in sin åtgärdsredovisning. UKÄ tillhandahåller en mall som ska användas för redovisningen.

Föranmälan av åtgärdsredovisning och uppföljning

UKÄ inleder uppföljningen så snart lärosätet har lämnat in sin åtgärdsredovisning. För att UKÄ i god tid ska kunna planera för bedömargruppens arbete, ska lärosätet meddela UKÄ att man avser att lämna in sin åtgärdsredovisning senast **3 månader** före inlämning.

Bedömargruppen

För att genomföra uppföljningen tillsätter UKÄ en bedömargrupp. Om det är möjligt ges uppdraget till bedömare som deltog i den ursprungliga granskningen av lärosätet. UKÄ tillsätter bedömargruppen utifrån vilka bedömningsområden som ska följas upp för att innefatta de kompetenser som är relevanta i uppföljningen. Som en kvalitetssäkrande åtgärd får lärosätet yttra sig över bedömargruppens sammansättning för att påtala eventuella jävssituationer.

Bedömargruppen har till uppgift att bedöma om de åtgärder som lärosätet vidtagit är rimliga och ändamålsenliga, i relation till de brister som påtalats i det föregående yttrandet

Kompletterande underlag och intervjuer

Om bedömargruppen anser att åtgärdsredovisningen inte är tillräcklig, eller om det finns obesvarade frågor, kan de begära att lärosätet ska inkomma med kompletterande underlag. Det kan vara svar på specifika frågor såväl som ytterligare dokumentation.

Bedömargruppen kan även begära att intervjuer ska genomföras för att vidare följa upp åtgärderna. Intervjuer kan omfatta både lärosätets

personal och styrelse, studenter och doktorander. Intervjuer kommer i första hand ske på distans via digitala verktyg.

Yttrande och beslut

Bedömarens slutsatser sammanfattas i ett kortfattat yttrande. I yttrandet framgår om de påtalade bristerna är åtgärdade och om samtliga bedömningsområden därmed bedöms vara tillfredsställande.

Delning av bedömarens yttrande

Innan UKÄ fattar beslut, kommer bedömarens preliminära yttrande att skickas till lärosätet på delning. Syftet med delningen är att ge lärosätet möjlighet att påtala eventuella faktafel i yttrandet. Delningstiden är tre veckor.

Bedömarna tar del av lärosätets svar och gör ändringar i de fall det är relevant. Lärosätets skriftliga svar på delningen biläggs yttrandet.

UKÄ:s beslut

Det slutliga yttrandet från bedömarens ligger till grund för UKÄ:s beslut. Med stöd av bedömarens yttrande kan UKÄ besluta om lärosätets kvalitetssäkringsarbete efter vidtagna åtgärder är godkänt, godkänt med förbehåll, eller om det fortsatt är ifrågasatt.

Vid Godkänt kvalitetssäkringsarbete

Om de redovisade åtgärderna bedöms som tillräckliga för att samtliga bedömningsområden nu anses vara tillfredsställande, så godkänns lärosätets kvalitetssäkringsarbete i sin helhet.

Vid Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll

Om de redovisade åtgärderna visar på förbättringar i lärosätets kvalitetssäkringsarbete, men inte tillräckligt för att samtliga bedömningsområden ska anses vara tillfredsställande, så kan lärosätet ges omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll*. Någon ytterligare uppföljning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete genomförs inte.

Vid Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete

Om de redovisade åtgärderna inte bedöms vara tillräckliga kan lärosätets kvalitetssäkringsarbete även fortsatt anses vara *ifrågasatt*. Någon ytterligare uppföljning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete genomförs inte. Lärosätet blir däremot föremål för ett utökat antal utbildningsutvärderingar.

Publicering av beslut

Beslutet och bedömargruppens yttrande kommer offentliggöras på UKÄ:s webbplats.

Dialog efter uppföljningen

För att bidra till utvecklingen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete kommer UKÄ erbjuda möjligheten till att ha en dialog efter beslut tagits i uppföljningen. Dialogen syftar till att skapa ett samtal där det ges möjlighet till återkoppling i särskilda frågor.

Omprövning och klagomål

Omprövning

Lärosätena kan begära omprövning av UKÄ:s beslut. En särskild expertgrupp, utsedd av UKÄ, bereder omprövningsärendena. Syftet med expertgruppens granskning är att undersöka om det har förekommit brister i den tidigare granskningsprocessen. Expertgruppen bedömer inte sakfrågor utan bara den tidigare gransknings- eller utvärderingsprocessen vid UKÄ.

Klagomål

UKÄ eftersträvar öppenhet och dialog i kvalitetssäkringen av universitetens och högskolornas verksamhet. Om det trots detta skulle uppstå missnöje kring granskningsprocessen har lärosätena möjlighet att framföra klagomål. Klagomålen kan avse processen för UKÄ:s granskningar eller dem som genomfört granskningen. Klagomål framförs av berört lärosäte via rektor.¹

Underlag för bedömning

Underlaget för uppföljningen består huvudsakligen av lärosätets åtgärdsredovisning. Vid behov kan bedömargruppen begära kompletterande underlag. Bedömargruppen kan även genomföra intervjuer med relevanta personer, om de anser att underlaget inte är tillräckligt för att göra en bedömning.

¹ Riktlinjer för hantering av klagomål avseende UKÄ:s kvalitetssäkring av universitetens och högskolornas verksamhet, reg.nr: 00502-24

Bilagor till åtgärdsredovisningen

Åtgärdsredovisningen ska kunna läsas som ett självständigt dokument och ska inte hänvisa till länkar med information. Hänvisning till källor som analysen och åtgärdsredovisningen utgår från ska anges i åtgärdsredovisningen och alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan. I den mån som åtgärden innefattar nya eller reviderade dokument avseende lärosätets kvalitetssäkringsarbete, till exempel arbets- och delegationsordning, kvalitetspolicy eller andra strategidokument, ska dessa laddas upp som bilaga till åtgärdsredovisningen. Beslutsdatum ska framgå i de bifogade dokumenten.

Sista datum för inrapportering av åtgärdsredovisning

Åtgärdsredovisningen och eventuellt annat underlag ska skickas in till registrator@uka.se

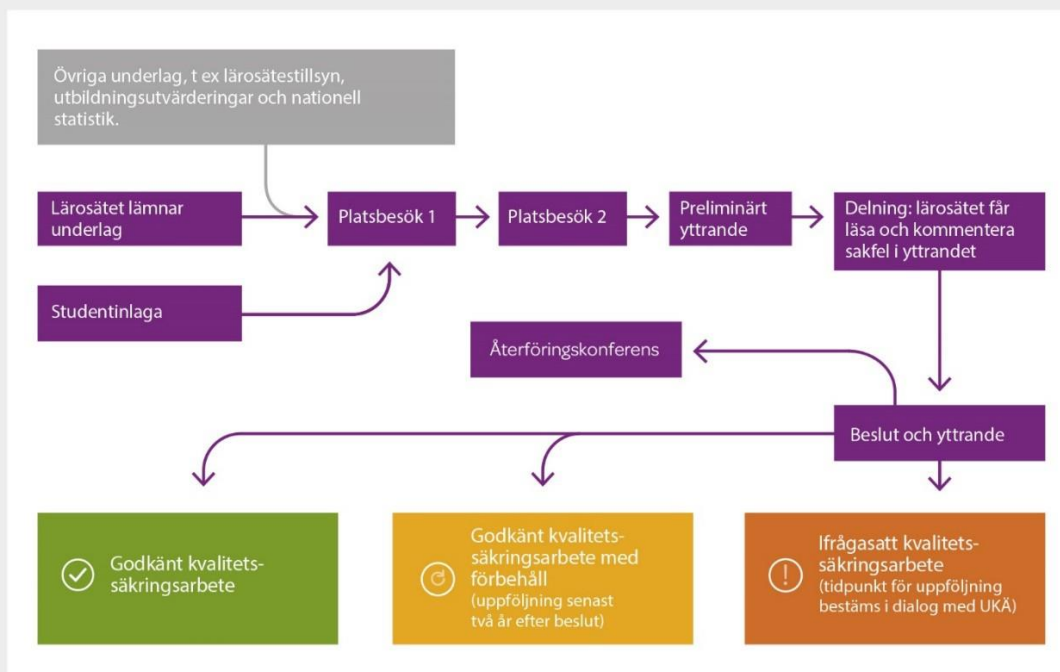
Vid *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* står det i UKÄ:s beslut vilket datum som lärosätet senast ska inkomma med sin åtgärdsredovisning. Vid *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* bestäms inlämningsdatum i dialog mellan lärosätet och UKÄ.

Mall för åtgärdsredovisningen

Åtgärdsredovisningen skrivs i den mall som UKÄ tillhandahåller och som finns tillgänglig på UKÄ:s webbplats.

Mallen består av de sex bedömningsområden som granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete omfattar. Åtgärdsredovisningen ska omfatta cirka 1-2 sidor per bedömningsgrund. Se ytterligare instruktioner i *Mall för åtgärdsredovisning vid uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete*.

Process för granskningar av lärosätens kvalitetssäkringsarbete

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

